

## PEDAGOGIK FAOLIYATIDA AKT KOMPETENSIYASINING AHAMIYATI

*Jalilova Shaxloxon Nurmuxamatovna*

*Andijon viloyati Oltinko'ltuman 15-davlat maktabgacha va  
maktab ta'lim tashkiloti tarbiyachisi*

**Annotasiya:** Ushbu maqola pedagogik faoliyat jarayonida axborot – kommunikatsiya texnologiyalari asosida o'qitish orqali ularni kasbiy faoliyatga tayyorlash hamda mashg'ulotlar jarayonida axborot – kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash tamoyillari va tashkiliy jihatlarini ko'rib chiqamiz.

**Kalit so'zlar:** AKT metod, interfaol, texnologik, maktabgacha ta'lim, bolalar psixologiyasi, ta'lim, tizim.

### KIRISH

Pedagog faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari sohasidagi kompetensiyani shakllantirish zamonaviy pedagogik ta'limning ustuvor vazifalaridan biridir, chunki o'z ishida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan faol va malakali foydalanadigan o'qituvchi, mintaqada umumiy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari rivojlanishini rag'batlantiruvchi omillardan biri hisoblanadi.

Zamonaviy ta'lim jarayoni nafaqat o'qituvchining fanni o'qitish metodikasi sohasidagi malakasi, ushbu fanning konseptual asoslarini bilishi, o'quv psixologiyasi, balki axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanishiga ham bog'liqdir. Fan-texnika va texnologiyalar jadal sur'atlar bilan rivojlanayotgan hozirgi sharoitda dunyoda sanoat tarmoqlarini rivojlantirish, raqobatbardosh kadrlar tayyorlash, ijodkor mutaxassislariga bo'lgan talab va ehtiyoj yanada kuchayib bormoqda. "Ta'lim to'g'risida"gi qonunning 16-moddasi [1] axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini ta'lim jarayoniga keng joriy etishga asoslangan bo'lib, o'quv rejalari va o'quv dasturlariga muvofiq ta'lim oluvchilar tomonidan zarur bilim, malaka va ko'nikmalarni axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan hamda Internet jahon axborot tarmog'idan foydalangan holda elektron ta'lim va masofaviy ta'lim texnologiyalariga asoslangan holda bilim olish nazarda tutilgan. Elektron ta'lim va masofaviy ta'lim nafaqat axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda ta'lim faoliyatini tashkil etish, balki, eng muhimi, talabalar va o'qituvchilarning o'zaro hamkorligini auditoriyada yoki masofadan tashkil etish tushuniladi. Albatta bu jarayonni samarali tashkil etishda professor o'qituvchining axborot kommunikatsion kasbiy kompetentligi birinchi o'ringa chiqadi. Axborotni qidirishni o'rganish elektron ma'lumotlar bazalari, ma'lumotnomalar va lug'atlardan foydalanish qobiliyati bilan bevosita bog'liq. Talabalar turli xil kompyuter ma'lumotlar manbalarida ma'lumotlarni

qidirishni o'rganishlari, kalit so'zlar, kompyuter dasturlari kodlari va ularning ma'lumotlar bazasidan foydalana olishlari kerak. Shuningdek, global internet tarmog'ida kerakli ma'lumotlarni izlash qobiliyati nihoyatda muhim bo'lib, bunday ko'nikma berilgan mavzu bo'yicha insho va referat yozish, fan bo'yicha ma'lumotlar bazasini yaratish kabi mustaqil ish turlarini bajarishda shakllanadi.

Axborotni saqlashni tashkil qilish, tegishli statistik tahlil dasturlari yordamida tahlil qilish va uni taqdim etishning adekvat shakllarini tanlash qobiliyati bo'lajak o'qituvchiga zarur bo'lgan axborot-kommunikatsiya texnologiyalari sohasidagi amaliy ko'nikmalardan biridir. Elektron jadvallar va matn muharrirlari bunday ish uchun yetarli vositadir. Eng muhimi, turli xil matnli hujjatlarning ma'lumotlarini taqqoslash, tegishli ma'lumot kompyuter dasturlari yordamida tegishli materiallarda umumiy va farqlarni topish qobiliyatidir. Axborotni jadvallar, grafiklar, gistogrammalar va har xil turdagi diagrammalar ko'rinishida vizual tasvirlash axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanuvchilarning majburiy vakolatlaridan biridir.

**Xulosa:** Yosh avlodni o'qitish va tarbiyalashda o'qituvchining mehnati o'ta serqirra faoliyat bo'lib, uni chuqur bilimsiz, ijodiy tashabbussiz uddalab bo'lmaydi, buni bo'lajak o'qituvchi tushunib yetishi kerak. O'quv materialini muvaffaqiyatli o'zlashtirish, kompyuter texnologiyalaridan foydalanish bo'yicha g'oyalarni shakllantirish, Microsoft Office amaliy dasturlarida ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish, Internetda navigatsiya va gipermatn kompyuter savodxonligini oshirish. Bu esa kelgusida yosh o'qituvchilarning axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini pedagogik faoliyatga keng jalb etish imkonini beradi. Bugungi kunda maktabgacha ta'lim sohasida ommalashib borayotgan ta'limiy faoliyatlar innovatsion xarakter kasb etmoqda. Chunki maktabgacha yoshdagi bolalarga ma'naviy-axloqiy, aqliy va jismoniy tarbiya berishda innovatsion yangi texnologiya loyihalarini yaratish ta'lim-tarbiya samaradorligini oshirmoqda.

#### **Foydalanilgan adabiyotlar:**

1. Sulaymonov, J. B. (2021). IBN XALDUNNING „MUQADDIMA “ASARIDA JAMIYAT TARAQQIYOTIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TALQINI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(4), 732-737.
2. Sulaymonov, J. B. (2021). ABU ZAYD ABDURAHMON IBN XALDUNNING „MUQADDIMA “ASARIDA DAVLAT TUSHUNCHASIGA YONDASHUVLAR TALQINI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(6), 9-14
3. <http://ma.rifat.uz> O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning "O'qituvchi va murabbiylar" kuniga bag'ishlangan tantanali marosimdagi nutqi. 30.09.2020
4. V.A.Slastenin i dr. «Pedagogika: Innovatsionnaya deyatel'nost'» - M. 1997
5. <http://arxiv.uz> referatlar Tarbiyachining innovatsion faoliyati 2019 yil.
6. <https://uz.unistica.com> Montessori metodikasi